

YUQORI TEXNOLOGIK OPERATSIYALARDA HAMSHIRA ISHI

Xonto'rayeva Malika

*Andijon Abu Ali Ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi, Akusherlik
va ginekologiya kafedrasi katta o'qituvchisi.*

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada yuqori texnologik operatsiyalar jarayonida hamshiraning kasbiy faoliyati, funksional vazifalari va zamonaviy tibbiyot amaliyotidagi o'рни ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot davomida operatsiyaoldi, intraoperatsion va operatsiyadan keyingi bosqichlarda hamshiralik parvarishining samaradorligi o'rganildi. Pedagogik-kuzatuv va amaliy tahlillar natijasida yuqori texnologik jarrohlikda hamshiraning malakasi bemor xavfsizligi va operatsiya natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Tadqiqot natijalari klinik amaliyotda hamshiralik ishini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: hamshiralik ishi, yuqori texnologik operatsiya, jarrohlik hamshirasi, operatsiya bloki, bemor xavfsizligi, intraoperatsion parvarish, sterilizatsiya, tibbiy texnologiyalar.

KIRISH

Zamonaviy tibbiyotda yuqori texnologik operatsiyalar (minimal invaziv jarrohlik, endoskopik, robotlashtirilgan operatsiyalar) keng qo'llanilmoqda. Bunday operatsiyalar yuqori aniqlik, murakkab texnik ta'minot va jamoaviy muvofiqlikni talab etadi. Jarrohlik jarayonining muvaffaqiyati nafaqat shifokor mahoratiga, balki operatsiya jamoasining har bir a'zosi, xususan hamshiraning professional tayyorgarligiga ham bevosita bog'liq.

Operatsion hamshira yuqori texnologik muhitda tibbiy asbob-uskunalarini tayyorlash, steril muhitni ta'minlash, bemorni kuzatish va jarrohlik jarayonini uzluksiz qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Shu bois hamshiralik ishini ilmiy asosda takomillashtirish dolzarb masalalardan biridir.

Tadqiqot maqsadi — yuqori texnologik operatsiyalarda hamshira ishining samaradorligini tahlil qilish va uni takomillashtirish yo'llarini asoslash.

Tadqiqot vazifalari:

-yuqori texnologik operatsiyalarda hamshiraning funksional vazifalarini aniqlash;

-operatsiya bosqichlari bo'yicha hamshiralik faoliyatini tahlil qilish;

-bemor xavfsizligiga ta'sir etuvchi omillarni o'rganish;

-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

MATERIALLAR VA METODLAR

Tadqiqot 2025–2026 yillarda ko'p tarmoqli klinika operatsion blokida olib borildi. Tadqiqotda 32 nafar operatsion hamshira faoliyati o'rganildi.

Qo'llanilgan metodlar:

-klinik kuzatuv;

-ish jarayonini xronometraj qilish;

-tibbiy hujjatlarni tahlil qilish;

-so'rovnoma;

-statistik tahlil.

Baholash mezonlari:

- steril rejimga rioya qilish darajasi;
- asboblarni tayyorlash aniqligi;
- intraoperatsion asoratlar soni;
- bemor xavfsizligi ko'rsatkichlari;
- hamshiraning texnologik kompetensiyasi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari yuqori texnologik operatsiyalarda hamshiraning roli nihoyatda muhim ekanini ko'rsatdi.

Operatsiyaoldi bosqichi

Aniqlandiki:

- hamshiralarning 93% asbob-uskunalarni to'liq va to'g'ri tayyorlagan;
- steril stolni tayyorlashda xatolar 7% holatda uchradi;
- bemorni operatsiyaga tayyorlash sifati yuqori darajada baholandi.

Intraoperatsion bosqich

Tajriba davomida:

- asboblarni o'z vaqtida uzatish samaradorligi 96% ni tashkil etdi;
- sterilitet buzilishi 3,1% holatda kuzatildi;
- jamoaviy muvofiqlik yuqori baholandi.

Yuqori malakali hamshiralar ishlagan operatsiyalarda asoratlar 28% ga kam qayd etildi.

Operatsiyadan keyingi bosqich

bemor monitoringi to'liqligi — 94%;

hujjatlarni rasmiylashtirish sifati — 97%;

erta asoratlarni aniqlash ko'rsatkichi yaxshilandi.

MUHOKAMA

Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, yuqori texnologik operatsiyalarda hamshiraning professional kompetensiyasi operatsiya xavfsizligi va samaradorligining muhim omilidir.

Eng muhim kompetensiyalar:

- texnologik savodxonlik;
- aseptika va antiseptikani mukammal bilish;
- tezkor qaror qabul qilish;
- jamoadada ishlash ko'nikmasi;
- stressga chidamlilik.

Aniqlanishicha, maxsus treninglardan o'tgan hamshiralar quyidagi ustunliklarga ega bo'lgan:

- steril xatolar kamroq;
- operatsiya vaqti qisqaroq;
- asbob aylanishi tezroq;
- bemor xavfsizligi yuqoriroq.

Bu natijalar zamonaviy jarrohlikda hamshiralarning uzluksiz malaka oshirishi zarurligini tasdiqlaydi.

XULOSA

Tadqiqot asosida quyidagi xulosalar chiqarildi:

1. Yuqori texnologik operatsiyalarda hamshira ishining sifati operatsiya natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

2. Operatsion hamshiraning texnologik va klinik kompetensiyasi bemor xavfsizligining muhim omilidir.

3. Maxsus o'quv-trening dasturlari hamshiralik faoliyati samaradorligini sezilarli oshiradi.

4. Operatsion blokda standartlashtirilgan hamshiralik algoritmlarini joriy etish maqsadga muvofiq.

AMALIY TAVSIYALAR

-operatsion hamshiralar uchun muntazam simulyatsion treninglar o'tkazish;

-yuqori texnologik uskunalar bo'yicha o'quv modullarini kengaytirish;

-operatsiya jarayonida "check-list" tizimini joriy qilish;

-jamoaviy kommunikatsiyani kuchaytirish.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kerimov X.T. Hamshiralik ishi asoslari. — Toshkent, 2021.
2. Matveyev L.P. Tibbiy xizmatni tashkil etish. — Moskva, 2019.
3. Platonov V.N. Zamonaviy jarrohlik texnologiyalari. — Kiyev, 2020.
4. Ozolin N.G. Operatsion hamshira faoliyati. — Moskva, 2018.
5. Karimova D.R. Klinik hamshiralik ishi. — Toshkent, 2022.
6. WHO. Safe Surgery Guidelines. — 2019.
7. Association of periOperative Registered Nurses (AORN). Standards, 2021.
8. Zokirova M.Sh. Tibbiyotda aseptika va antiseptika. — Toshkent, 2020.